

dignitatem, si ² eum necessitas questionis subeunda invenerit.—Dat. 15 kal. octobr. *CP.*, RICHOMERE et CLEARCHO CONSS. 584.

5. Imp. ARCAD. et HONOR. AA. Hadriano P. P.

Generali lege sancimus, ut sive solidis provinciis sive singulis civitatibus necessarii fuerint tabularii: liberi ³ homines ordinentur: neque ulli deinceps ad hoc officium pateat aditus, qui sit obnoxius servituti. Sed et si quis dominorum servum suam, sive colonum chartas publicas agere permiserit: (consensum enim non ignorantiam volumus obligari) ipsum quidem in quantum interfuerit publicae utilitatis pro rationibus, quae servo sive colono agente tractata sunt, obnoxium detineri: servum autem competentibus affectum verberibus fisco addici: dominorum enim interfuit ab initio providere, ne publicis actibus privata servitia immiscerentur.—Dat. 8 kalend. april. *Mediolani*, VINCENTIO et FRAVITA CONSS. 401.

4. Imp. THEOD. et VALENT. AA.

Boethos, logistas, medogrammateos, logographos, diastoleas (quae vocabula publicis dicuntur subjacere necessitatibus) sive quolibet alio nomine nuncupentur, non honore, aut alicujus privilegii colore subnixos, pro definitione legum inexorabilium suam fortunam subire compelli: quatenus nec publicis quidquam noceatur, aut minuatur utilitatibus, et suis corporibus illi reddantur, quos vel patris, vel majorum obligatio, vel sua constringit.

TIT. LXX.

DE SUSCEPTORIBUS ¹, PRAEPOSITIS, ET ARCIARIIS ².

1. Imp. CONSTANTINUS A. ad Eufraxium rationalem trium provinciarum, post alia.

Susceptores publicos absque ³ omni mora aurum censum suscipere: ne quis per hanc occasionem sumptus facere compellatur. Nam si solvere volens, a suscipiente fuerit contemptus, testibus adhibitis contestationem debet proponere: ut hoc probato, et ipse securitatem debitam, commissi nexu liberatus, cum emolumentis accipiat: et qui suscipere neglexerit, ejus ponderis, quod debebatur, duplum fisci rationibus per vigorem officii praesidis inferre cogatur. Quod autem susceptores, iudice, cujus interest, negligente violaverint, ex ipsius iudicis facultatibus sarietur.—Dat. 14 kal. Aug. PAULINO et JULIANO CONSS. 525.

2. Imp. VALENT. et VALENS AA. ad Secundum P. P.

Juxta inveteratas leges nominatores ⁴ susceptorum, et eorum, qui ad praepositorum horreorum, et pagorum creantur, obnoxii teneantur, si minus idonei sint, qui ab eisdem fuerint nominati: nec quidquam ex eorum substantia, celebrata per interpositam personam emptioe, mercetur.—Dat. 3 kal. Aug. *CP.*, VALENTIN. et VALENTE AA. CONSS. 365.

5. Imp. VALENT. et VALENS AA. ad Mamertinum P. P.

Susceptores novi non modo praesentis anni debita, verum etiam species, quas ex reliquis inferunt, quia novae sunt ac recentes, suscipiant.—Dat. prid. kalend. novembr. *Romae*, VALENT. et VALENTE AA. CONSS. 565.

4. *Idem*, AA. ad Florentium com. S. L.

Neminem susceptionis munere functum ad idem munus adstringi, nisi ⁵ se prius vinculo sollicitudinis superioris absolverit. Nam neque eos, qui placuerint, gravare, justus est, neque eos, qui displicuerint, tenere, prudentis est. Integro igitur singuli ⁶ anniversario anno transcurso cogantur exponere, quibus titulus suscepta disperserint: ut facilius si quis in furto fuerit deprehensus, recentem queat reintegrare jacturam, non perpetui autem exactores teneantur in continuata vexandorum provincialium potestate, velut concussionum dominatione: sed per annos singulos iudicialia sedulitate mutentur, nisi aut consuetudo civitatis, aut auctoritas ordinis eos per biennium esse compellat.—Dat. prid. kal. decemb. *Constantinop.*, HONORIO N. P. et EVODIO CONSS. 586.

5. *Idem*, AA. ad Germanianum comitem S. L.

Quotiescunque certa summa solidorum pro tituli qualitate debetur, aut auri massa transmititur, in septuaginta duos solidos libra feratur accepta.—Dat. 6 id. Januar. *Romae*, LUPICINO et JOVINO CONSS. 567.

6. Imp. VALENT., VALENS et GRAT. AAA. Probo P. P.

Frumenta, quae horreis inferuntur, pro illationis modo illico ⁷ apo-

2 L. 35, supr. de decur. — 3 *Adde* L. 3, supr. de servis reipubl. Tr. LXX. — 4 L. 5, D. de censib. — 5 L. 1, § 2, D. de numer. — *Adde* L. 25, supr. de sacros. eccles. — 6 L. ult. infr. h. t. — 7 *Adde* L. 3, supr. de conveniend. fisci debitor. — 8 *Adde* L. 9, § 2, D. de publican. — 6 L. 3, infr. de execut. — 7 L. 3, supr. de cond. in publ. horr. — 8 L. 1, supr. de canon. largit. — L. un. supr. de offic. comit. sacr. largit. — L. un. infr. de auri

charum cautionibus adnotentur: non autem oportet in horreis fiscalibus nisi fiscalia frumenta constitui.—Dat. 5 id. april. *Treveris*, post consulatum GRATIANI A. 3 et EQUITI V. C. 574.

7. Imp. GRAT., VALENT. et THEOD. AAA. Have Hypati K. N.

Diu minime penes ipsos susceptores maneat facta collatio: sed statim ⁸ quodcumque a provincialibus fuerit exsolutum, sacris thesauris inferatur.—Dat. 5 kal. Maji *Constantinop.*, post consulatum ANTONINI et STRACII 585.

8. *Idem*, AAA. Cynegio P. P.

Exactores vel susceptores in celeberrimo coetu curiae, consensu et iudicio omnium subactorum testificatione firmentur: provinciarumque rectores eorum nomina, qui [ad] publicum munus officii editi atque obligati fuerint, innotescant: et animadvertant ⁹ quicumque nominaverint, ad discrimen suum universa, quae illi gesserint, redundare.—Datum 6 kalend. nov. *Constantinop.*, HONORIO N. P. et EVODIO CONSS. 587.

9. Imp. VALENT., THEOD. et ARCAD. AAA. Cynegio P. P.

Modios ¹⁰ aeneos vel lapideos cum sextariis atque ponderibus per mansiones singulasque civitates iustissimum collocari: ut unusquisque tributarius sub oculis constitutus rerum omnium modis, sciat, quid debeat acceptoribus dare: ita ut si quis susceptorum conditorum modiorum sextariorumque vel ponderum normam putaverit excedendam ¹¹, poenam se sciat competentem esse subiturum. Et submotis quae contra utilitatem populorum omnium hactenus gesta sunt, frumenti quinquagesimas, hordei quadragesimas, vini et lardi vicesimas susceptoribus dari praecipimus. Humanitatis autem necessitate commoti, in Armenia partibus susceptoribus longinquitatis causa, frumenti et hordei quadragesimas, vini et lardi quintadesimas dari praecipimus.—Dat. 4 kal. decemb. *Constantinop.*, HONORIO N. P. et EVODIO V. C. CONSS. 586.

10. *Idem*, AA. Cynegio P. P.

Susceptores praesentibus defensoribus et modum iugationis possessorum, et species singulas, vel eorum numerum quantitatemque describant.—Dat. 4 kalend. decembr. *CP.*, TIMASIO et PROMOTO CONSS. 589.

11. Imp. ARCAD. et HONOR. AA. Benigno vicario urbis Romae.

Securitates ¹² semel publicatas et gestis lectas vini susceptoribus imputari, et caeptam mercedis discussionem volumus in apertum quaesita ratione deduci, et omnes publicas securitates, quae gestis tenentur, a susceptoribus accepto ferri.—Dat. 6 idus Jun. *Mediolani*, STILICHONE et AURELIANO CONSS. 400.

12. *Idem*, AA. Pompeiano P. C. Africa.

Si aliquid a susceptore, vel a tabulario fraudis admissum esse possessor deprehendat: nemo eorum semel de interversione ¹³ convictus, id rursus officium gerat, in quo ante decessit ¹⁴, etsi rescriptum nostrum elicitum clandestina supplicatione intulerit.—Dat. prid. kalend. Januar. *Mediolani*, STILICHONE et AURELIANO CONSS. 400.

13. *Idem*, AA. Lucio comiti sacrarum largitionum.

Duos tabularios, [seu numerarios,] et susceptores, totidem per universas provincias oportere constitui, clementia nostra praecipit. Scire autem volumus, praetorianam amplissimam praefecturam, eos ¹⁵, qui aurum largitionale susceperunt, nihil cum arcae rationibus habere commune: iudices autem provinciarum quinque libris auri multandos, et primates officiorum capitali poena plectendos, si hoc non fuerit custoditum.—Dat. 6 kalend. februar. BASSO et PHILIPPO CONSS. 401.

14. Imp. HONOR. et THEOD. AA. Euchario.

Humilioribus officiis, aut extraordinariis oneribus occupari ¹⁶ curiales non patimur, ne publica vacillet utilitas. Susceptorem itaque vestium aequius est ab officio proconsulari, vel ab his, qui in eodem meruerunt, solenniter procurari. Horum namque interest huiusmodi explorare rationem, et quaerere qualitatem eorum, quorum ad constituendum commodior cura est: neque enim aequum est, ut ad officium lucra, ad curialem susceptionis tantum damna pertineant. Hanc igitur ab ordinibus injuriam submovemus: exceptis his, qui curialium in officio memorato, aut militasse, aut militare fuerint deprehensi.—Dat. prid. kal. Mart. *Ravenn.*, HONORIO 9 et THEODOSIO 8 AA. CONSS. 412.

15. Imp. THEOD. et VALENT. AA. Volusiano P. P. post alia.

Aurum sive argentum quodcumque a possessore confertur, arcarius, ve-

publ. persecut.—9 L. 2, supr. h. t.—10 L. 1, supr. de condit. in publ. horr.—11 L. ult. infr. h. t.; L. pen. supr. de defensor. civit. N. 128, c. 15.—12 L. 9, supr. de quadrienni praeser. L. 2, supr. de discussor.—13 L. 8, supr. de iure fisci.—14 L. 40, supr. de decur. L. 2, infr. de palat. sacr. largit.—15 L. 5, § 1, supr. de canon. largit. tit.—16 L. 21, supr. de decur.

susceptor accipiat. ita ut provinciae moderator, ejusque officium ad crimen suum noverit pertinere, si possessoribus ullum fuerit ex aliqua ponderum ¹⁷ iniquitate illatum dispendium: et quidquid ex provinciis ad nostrum dirigitur erarium, id ad illustres viros aetarii nostri comites relatione deferatur.—Dat. 5 kal. Mart. *Ravenn.*, post consulat. FELICIS et TAURI VV. CC. 429.

TIT. LXXI.

DE PONDERATORIBUS, ET AURI ILLATIONE.

1. Imp. CONSTANTINUS A. ad Eufraxium rationalem trium provinciarum.

Aurum, quod inferitur a collatoribus, si quis vel solidos voluerit, vel materiam appendere, aequa lance, et libramentis paribus suscipiatur.—P. P. 14 kalend. Aug. PAULINO et JULIANO CONSS. 525.

2. Imp. JULIANUS A. ad Mamertinum P. P.

Quotiens de qualitate solidorum orta fuerit dubitatio, placet, quem sermo graecus zygostatem appellat, per singulas civitates constitutum, qui pro sua fide, atque industria neque fallat, neque fallatur, contentionem dirimere.—Dat. 9 kalend. Maji *Salone*, JULIANO A. 4 et SALLUSTIO CONSS. 565.

TIT. LXXII.

DE AURI PUBLICI PERSECUTORIBUS.

1. Imp. HONOR. et THEOD. AA. Anthemio P. P.

Auri persecutores partim nulla praemissa (ut assolet) persecutoria, aurum [praesumunt] persequi: partim diutius retentant, quod statim ¹ fuerat adsignandum. Ideoque censemus, ne quis absque praeepto viri illustris comitis sacrarum largitionum, vel coquendum aurum sumat, vel capiat deinceps retinendum.—Dat. 15 kal. Aug. HONOR. 8 et THEOD. 5 AA. CONSS. 409.

TIT. LXXIII.

DE HIS, QUAE EX PUBLICA COLLATIONE ILLATA SUNT, NON USURPANDIS.

1. Imp. CONSTANTINUS A.

Nullus iudicium quod a republica ex collatione susceperit ¹, mutui interventione opposita, vel invadat ², vel conetur invadere.—Dat. prid. non. Mart. *Treveris*, PAULINO et JULIANO CONSS. 525.

2. Imp. GRAT., VALENT. et THEOD. AAA. Have Lampadi K. N.

Nullus penitus ex eo, quod refertur in conditis, vel in arca continetur, ad quemlibet titulum usurpet: nisi forte praesumendi facultatem sublimium potestatum jussione ³ perceperit.—Dat. 3 id. april. *Constantinop.*, ANTONINO et SYAGRIO CONSS. 582.

3. Imp. ARCAD. et HONOR. AA. Messala P. P. post alia.

Sciant iudices ⁴ nihil sibi ex privata rei canone, vel ex eo, quod ex iisdem titulis exegerint, ad necessitates alias transferre licere: nisi ⁵ malint gravissima severitate suam licentiam coerceri.—Dat. 16 kal. Jun. *Mediolan.*, THEODORO CONSS. 399.

TIT. LXXIV.

DE AURO CORONARIO.

1. Imp. GRAT., VALENT. et THEOD. AAA. Cynegio P. P.

Ad collationem auri coronarii placuit neminem absque consuetudine esse cogendum.—Dat. 15 kal. februar. *Constantinop.*, RICHOMERE et CLEARCHO CONSS. 584.

17 L. 9, supr. h. t. Tr. LXXI.—1. *Adde* Edict. Justiniani 11. Tr. LXXII.—1. L. 1, supr. de canon. largit. tit. Tr. LXXIII.—1. L. 1, supr. de his qui ex publ. rat.—2. L. ult. infr. h. t.—3. d. L. ult. infr. cod.; L. ult. supr. de condit. in publ. horr.—4. Confer L. ult. infr. de collat. fund. patr.—5. L. 1, L. 1, supr. h. t.; L. 7, § 2, supr. de exact. trib.

TIT. LXXV.

DE IRENARCHIS ¹.

1. Imp. HONOR. et THEOD. AA. Anthemio P. P.

Irenarchae, qui ad provinciarum tutelam, quietis, ac pacis per singula territoria faciunt stare concordiam, a decurionibus iudicio praesidum provinciarum idonei nominentur.—Dat. 8 kalend. Januar. *Constantinop.*, HONOR. 8 et THEODOS. 5 AAA. CONSS. 409.

TIT. LXXVI.

DE ARGENTI PRETIO, QUOD THESAURIS INFERTUR.

1. Imp. ARCAD. et HONOR. AA. Eutychemio P. P.

Jubemus, ut pro argenti summa, quam quis thesauris fuerit illaturus, inferendi auri accipiat facultatem: ita ¹ ut pro singulis libris argenti quinos solidos inferat.—Dat. 11 kalend. Mart. *Constantinop.*, CAESARIO et ATTICO CONSS. 397.

LIBER UNDECIMUS.

TIT. I.

DE NAVICULARIIS SEU NAUCLERIS PUBLICAS SPECIES TRANSPORTANTIBUS, ET DE TOLLENDI LUSTRALIS AURI COLLATIONE.

Remittit omnibus prorsus collationem auri argenti, exceptis civitatibus aut vicis, qui quid ultima voluntate sub hoc collationis onere acceperunt, vel si quid a fisco eadem lege datum sit. Qui vero tale onus agnoscunt, in eorum arbitrio sit id solvere Constantinopoli, vel in provincia, sive quarto quoque anno, sive ultra quadriennium: sine damno, et perversitate ulla. Ac si quid eo illato supersit, id in alias civitatis necessitates impendatur, veluti opera, aut framenti coemptionem, aut lumina ¹, aut similia. Constituit autem poenam e librarum scholae palatinorum, et praesidibus, et cohorti, et municipalibus, si haec quandoque non observaverint.

2. Ne quis, quo sit relevatus auri, atque argenti collatione, describatur in spectacula, vel alia quaedam: alioquin supradicta poena imminet.

3. Imp. CONSTANTINUS A. et JULIANUS C. Olybrio P. V.

Nullam ² vim oportet naucleros sustinere, delegatas species annonariis transferentes, nec concussiones perpeti, nec aliquid genus incommodi: sed venientes, ac remeantes omni securitate potiri, decem librarum auri multa proponenda his, qui eos inquietare tentaverint.—Dat. kal. Jun. *Romae*, CONSTANTINO 9 et JULIANO C. 2 CONSS. 557.

4. Imp. ARCAD. et HONOR. AA. Eusebio P. P.

Comperimus naucleros susceptas species in negotiationis emolumenta convertere: ideoque decernimus, ut intra annum, quas susceperint, inferant species, et securitates reportent, quae etiam diem illationis edoceant, ut intra alterum annum eis reddantur, a quibus species praestitae sint.—Dat. 10 kal. Januar. *Mediol.*, ARCAD. 3 et HONORIO 5 AA. CONSS. 594.

5. *Idem*, AA. Flaviano P. U.

Ab his, qui in naucleros praedas ³ egerunt, volumus eorum commodis satisfieri, et ideo ne crescat in posterum eorum audacia, sancimus, ut quicumque in rapinis fuerit deprehensus, poena quadrupli teneatur.—P. P. *Romae in foro Aproniani*, 9 kal. februar., STILICHONE et AURELIANO CONSS. 400.

Tr. LXXV.—1. Fac. L. 9, supr. de jure fisci; L. 6, D. de custod. reor.; L. ult. § 7, D. de numer.

Tr. LXXVI.—1. L. un. supr. de coll. ari. Tr. I.—1. L. 19, supr. de operib. publ.—2. L. 5, infr. h. t.; L. un. infr. de littor. et itiner. custod.; lib. 12, tit. 45.—3. L. 5, supr. h. t.